

नेपाल सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय
सिंहदरवार, काठमाडौं ।

प्रमुख प्राथमिकताका कार्यक्रमहरु
२०७६/७७
(कार्ययोजना)

२०७६, भाद्र

क्र. सं.	क्रियाकलाप	कार्य-सम्पादन अवधि	जिम्मेवार निकाय	कैफियत
कानूनी तथा नीतिगत सुधार				
१.	अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धता तथा हाम्रो आवश्यकता समेत मध्यनजर गरी नागरिक उड्डयन क्षेत्रमा नियामक र सेवाप्रदायक निकायको अलग अलग व्यवस्था हुनेगरी नयाँ कानूनहरू तर्जुमाका लागि विधेयकको मस्यौदा नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदमा पेश गर्ने ।	२ महिना	MoCTCA	
२.	संघीयताको अवधारणा अनुरूप नेपालको पर्यटन क्षेत्रको विकासका लागि नयाँ ऐनको मस्यौदा तयार गरी नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदमा पेश गर्ने ।	६ महिना	MoCTCA	
३.	परिवर्तित सन्दर्भ र वर्तमान आवश्यकता अनुसार लुम्बिनी, पशुपति र जनकपुर क्षेत्र विकास परिषदका नयाँ ऐनको मस्यौदा तयार गरी नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदमा पेश गर्ने ।	६ महिना	MoCTCA	
४.	साँस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण र व्यवस्थापनमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहसमेतको समन्वय र साझेदारी हुने तथा विकास समिति ऐनबाट गठित संस्थाहरूको कानूनी तथा संस्थागत पुनर्संरचना गर्नेगरी साँस्कृतिक सम्पदा संरक्षण र व्यवस्थापन सम्बन्धी छाता कानूनको मस्यौदा तयार गरी नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदमा पेश गर्ने ।	६ महिना	MoCTCA	
५.	पर्यटन क्षेत्र मा दक्ष जनशक्तिको दीगो उत्पादन तथा व्यवस्थापनका लागि हाल रहेका संस्थाहरूको पुनर्संरचना गर्ने तथा गाभ्ने समेत कार्यका लागि नेपाल पर्यटन अध्ययन प्रतिष्ठान स्थापनाका लागि नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदमा पेश गरिएको विधेयक संघीय संसद समक्ष पेश गर्ने ।	२ महिना	MoCTCA	
६.	नेपाल वायुसेवा निगमलाई सार्वजनिक कम्पनीको रूपमा संचालन गर्नको लागि आवश्यक कानून संशोधनको मस्यौदा नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद समक्ष पेश गर्ने ।	३ महिना	MoCTCA	
७.	नेपाल वायुसेवा निगमको दीर्घकालीन सुधारका लागि गठित समितिले दिने प्रतिवेदन कार्यान्वयन गर्ने ।	३ महिना र निरन्तर	MoCTCA	
८.	नेपालको पर्वतीय पर्यटन सुधारका लागि प्राप्त प्रतिवेदन अनुसार आवश्यक कानून संशोधन प्रस्ताव नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद समक्ष पेश गर्ने ।	२ महिना	MoCTCA	
९.	Montreal Convention अनुरूप आन्तरिक हवाई सेवामा नेपाली यात्रुलाई अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूपको बीमा सम्बन्धी व्यवस्था गर्नेगरी कानूनको मस्यौदा तयार गरी नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदमा पेश गर्ने ।	४ महिना	MoCTCA	
१०.	नेपालमा नागरिक उड्डयनको विश्वसनीयता बृद्धि गर्न Cape-Town-Convention सम्मिलन गर्न नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदमा पेश गर्ने ।	६ महिना	MoCTCA	
११.	नेपालको नागरिक उड्डयन क्षेत्रलाई युरोपियन युनियनको Air Safety List बाट हटाउन आवश्यक पूर्व शर्तहरू पूरा गर्ने ।	६ महिना	DG-CAAN MoCTCA	
१२.	तिलौराकोटलाई विश्वसम्पदा सूचीमा सूचीकृत गर्न Nominee Doissure को तयारी कार्य पूरा गर्ने । साथै, रामजानकी मन्दिर, रामग्रामलाई विश्व सम्पदा सूचीमा सूचीकृत गर्ने प्रकृया अघि बढाउने ।	६ महिना	DoA	
१३.	संघीयताको अवधारणा अनुरूप तोकिएका पर्यटन सेवाहरू प्रदेश सरकार अन्तर्गतबाट संचालन गर्ने गरी हस्तान्तरण गर्ने ।	३ महिना	DoT	
१४.	परिवर्तित अवस्था अनुसार होटल रेष्टुरेन्ट लगायत पर्यटकीय सेवाको गुणस्तरीयता बृद्धि गर्नेगरी होटल मापदण्ड जारी गर्ने ।	१५ दिन	MoCTCA	
१५.	शासकीय प्रणालीमा आएको परिवर्तन तथा परिवर्तित सन्दर्भ अनुरूप यस मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रसंग सम्बन्धित संस्कृति, पर्यटन र हवाई नीतिको परिमार्जन तथा सम्बन्धित ऐन, नियमको संशोधन गर्ने ।	चालु आ. व. भित्र	MoCTCA	

पर्यटन क्षेत्रको विकास र नेपाल भ्रमण वर्ष, २०२०				
१६	नेपाल भ्रमण वर्ष २०२० मा कम्तिमा २० लाख पर्यटक भित्र्याउन प्रमुख १० ओटा स्रोत बजारहरूको पर्यटक आगमन प्रक्षेपण र त्यसका लागि आवश्यक कार्यक्रमको खाका पेश गर्ने र सो बमोजिम प्रबर्द्धनका कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	१५ दिन	NPC-VNY,2020 CEO-NTB	
१७	UNWTO को सहकार्यमा सन् २०१९ डिसेम्बर अन्त्यमा Global Tourism Ministers' Conclave गर्ने र New Year in Nepal को Theme सहित सन् २०२० जनवरी १ मा विभिन्न देशका पर्यटन मन्त्रीहरूलाई सहभागी गराई Visit Nepal 2020 भव्य शुभारम्भ गर्ने ।	५ महिना	NPC-VNY,2020 CEO-NTB	
१८	सन् २०२० जनवरी पहिलो हप्ताभित्र विदेशमा रहेका नेपालका सबै कुटनीतिक नियोगहरू, मिसनहरू तथा सातै प्रदेश का राजधानीमा नेपाल भ्रमण वर्षको भव्य शुभारम्भ गर्ने । यसमा सम्माननीयहरू (Big Six), प्रमुख प्रतिपक्षी दलका नेता र विभिन्न राजनैतिक दलका महत्वपूर्ण नेताहरूको उपस्थितिको व्यवस्था मिलाउने ।	५ महिना	NPC-VNY,2020 CEO-NTB	
१९	नेपालबाट बाहिरिने पर्यटकको भिषा स्टाम्पिड, व्यागेज स्टिकर र बोडिड पासमा नेपाल भ्रमण वर्षको लोगोसहितको स्टिकर राख्ने व्यवस्था मिलाउन अध्यागमन विभाग र सम्बन्धित विमान कम्पनीहरूसंग आवश्यक समन्वय गर्ने ।	निरन्तर	NPC-VNY,2020 CEO-NTB MoCTCA	
२०	नेपाल भ्रमण वर्ष लाई लक्षित गरी Visit Nepal 2020 को आधिकारिक वेवसाइट तयार गरी संचालन गर्ने । प्रमुख समाचारहरू पोष्ट गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	१ महिना	NPC-VNY,2020	
२१	नेपालका प्रमुख प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदा अंकित विशेष पोष्ट कार्ड बनाई पर्यटकहरूलाई नेपालबाट बिदा हुँदा नेपालको तर्फबाट धन्यवादसहितको उक्त पोष्ट कार्ड विमानस्थलको प्रस्थान विन्दुमा वितरणको व्यवस्था मिलाउने ।	२ महिना	NPC-VNY,2020	
२२	नेपाल भ्रमण वर्ष २०२० लाई लक्षित गरी पर्यटन दूतको रूपमा Goodwill Ambassador तोक्ने वैज्ञानिक मापदण्ड बनाई नियुक्तिको व्यवस्था गर्ने (आरोही , दाता, विदेशीलाई प्राथमिकता दिने) ।	निरन्तर	NPC-VNY,2020 CEO-NTB	
२३	नेपालको संस्कृति झल्किने गरी विभिन्न जातजातीका परम्परागत भेषभूषामा सजिएका युवायुवतीद्वारा विमानस्थलको आगमन कक्षमा पर्यटकको स्वागत गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	निरन्तर	NPC-VNY,2020 CEO-NTB	
२४	नेपाली मौलिक खानाहरूको प्रचार प्रसार गर्नका लागि हरेक ४ र ५ तारे होटलले नेपाली खानाको छुट्टै स्थल हुनुपर्ने गरी होटल मापदण्डमा तोक्ने । नेपाली खानाको अन्तर्राष्ट्रियकरणका लागि आवश्यक प्रबर्द्धन र बुकलेट प्रकाशन गर्ने ।	१५ दिन ३ महिना	MoCTCA CEO-NTB	
२५	गैरआवासीय नेपाली संघको नेतृत्वमा एक नेपाली एक विदेशी साथी नेपाल पठाउ अभियान संचालन तथा विदेशस्थित नेपाली नियोगमा यस संस्थाको सहभागितामा Tourist help desk संचालन लगायतका पर्यटन प्रबर्द्धनका विविध कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नेपाल भ्रमण वर्ष २०२० को सचिवालय र NRNA बीच MoU गर्ने ।	२ महिना	परराष्ट्र मन्त्रालय NPC-VNY,2020 NRNA	
२६	नेपालका प्रमुख साहसिक, साँस्कृतिक एवम् प्राकृतिक पर्यटकीय उपजहरूको जानकारीमूलक गुणस्तरीय पुस्तिका प्रकाशन गरी प्रचार प्रसार गर्ने ।	२०१९ डिसेम्बर	CEO-NTB	
२७	नेपाल भ्रमण वर्षको सन्दर्भमा निजी क्षेत्र संगको सहकार्यमा गैर आवासीय नेपाली समेतलाई लक्षित गरी पर्यटकलाई विशेष छुट सहितको उपयुक्त प्याकेज बनाई प्रचार प्रसार गर्ने । MICE Tourism लाई प्रबर्द्धन गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।	३ महिना	CEO-NTB NPC-VNY	
२८	नेपालमा तथा विभिन्न देशहरूमा हिमाल आरोहीहरूको भेला , गोष्ठी सेमिनार गर्ने (Summiters' Summit) ।	२०२०	NPC-VNY,2020	

२९	भ्रमण वर्ष लक्षित पर्यटन प्रवर्द्धनका सामग्री सहित रेडियो जींगल तथा टिभीसी निर्माण गरी प्रशासन गर्ने ।	निरन्तर	NPC-VNY,2020	
३०	अन्तर्राष्ट्रिय चैन होटेल तथा विमान कम्पनीसंग संयुक्त रूपमा नेपाल प्रवर्द्धनका प्याकेज सञ्चालन गर्ने ।	१ वर्ष	MOCTCA	
३१	नेपाल भ्रमण वर्ष २०२० को अवसरमा हिमालको नामाकरण तथा केही हिमाललाई प्रवर्द्धन गर्न रोयल्टी छुटको व्यवस्था मिलाउने ।	३ महिना	MOCTCA	
३२	नेपालमा Tourism Investment Summit आयोजना गर्ने ।	२०२० मार्च	NPC-VNY,2020	
३३	Tourism satellite Accounting (TSA) को काम सम्पन्न गर्ने ।	२०७७ जेठ	CEO-NTB	
३४	पर्यटन यातायात सेवालाई सहज र सरल बनाउने र मुख्य पर्यटकीय स्थलमा सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी विद्युतीय सवारीसाधनलाई प्रोत्साहन गर्न अध्ययन गर्ने ।	३ महिना	CEO-NTB	
३५	Kathmandu Valley By Night को अवधारणा अनुरूप काठमाण्डौ, पाटन, भक्तपुर र कीर्तिपुरमा रात्रीकालीन सम्पदा यात्राको शुरुवात गर्ने ।	३ महिना	CEO-NTB NPC-VNY	
३६	पर्यटनको विविधीकरणका लागि प्रदेश सरकार, स्थानीय तह र निजी क्षेत्र समेतको सहभागिता हुनेगरी नमुनाको रूपमा पाथीभरा, शेफोक्सुन्डो, खप्तड र रारा क्षेत्रमा Lonely Eco-Resort संचालनको व्यवस्था हुनेगरी सम्भाव्यता अध्ययन गरी Modality निर्धारण गर्ने ।	६ महिना	CEO-NTB तारागाउँ विकास समिति	
३७	चितवनको नारायणी नदीमा सामुन्द्रिक किनारा (Sea-Beach) को झल्को दिनेगरी नदी किनारामा प्रदेश सरकार, स्थानीय तह र निजी क्षेत्रसहितको सहकार्यमा आवश्यक भौतिक पूर्वाधारको विकास गरी पर्यटकीय गतिविधि बृद्धि गर्न सम्भाव्यताको अध्ययन गरी मोडालिटी निर्धारण गर्ने ।	६ महिना	CEO-NTB NPC-VNY	
३८	चितवनको रामनगरदेखि दयालो बंगलासम्म सन्ध्याकालीन पर्यटकीय गतिविधि बृद्धि गर्न नाइट सफारी पार्क (Night Suffari Park) को विकास गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने ।	१ वर्ष	CEO-NTB	
३९	नेपाल भ्रमण वर्ष २०२० को मूल आयोजक समिति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन समितिका निर्णयहरूको कार्यान्वयनमा प्रभावकारिताका लागि आवश्यक समन्वय, सहजीकरण र अनुगमन गर्न मन्त्रालयमा फोकल प्वाइन्ट तोक्ने ।	नियमित	MoCTCA	
४०	हरेक जिल्लामा नेपाल भ्रमण वर्ष २०२० केन्द्रित कृयाकलाप बृद्धि गर्न प्रदेश सरकारसंगको समन्वयमा जिल्ला समन्वय समिति प्रमुखको संयोजकत्वमा निजी क्षेत्र समेतको सहभागिता हुनेगरी प्रवर्द्धन समिति गठन गर्ने । साथै प्रदेशगत प्रवर्द्धन समितिको पुनर्गठन एवम् ToR तोक्ने ।	१ महिना	MoCTCA	
४१	नेपाल भ्रमण वर्ष २०२० को लोगो अंकित Arm Band लाई प्रिमियर लिगका क्लवहरूसंग संझौता गरी अन्तर्राष्ट्रिय फूटवल मार्फत प्रवर्द्धन गर्न प्रयास गर्ने ।	३ महिना	CEO-NTB NPC-VNY	
४२	पर्यटकको नेपाल बसाइलाई थप सुरक्षित बनाउन Crisis management Unit स्थापना गरी संचालन गर्ने ।	३ महिना	DG-DoT CEO-NTB	
४३	नेपालको एक प्रमुख पर्यटकीय स्रोत बजार चीनमा CTrip र Wechat मार्फत नेपालको प्रवर्द्धन गर्ने ।	निरन्तर	CEO-NTB NPC-VNY	
४४	नेपाल पर्वतीय प्रतिष्ठानबाट Masters of Adventure Tourism Studies अध्यापन शुरु गर्ने ।	६ महिना	ने.प.प्र.प्र.	

४५	पर्यटकलाई उपलब्ध हुने सेवा सुविधामा गुणस्तरीयता बृद्धि गर्न यस क्षेत्र सम्बद्ध १२००० जनशक्तिलाई क्षमता विकास तालिम दिने ।	चालु आ.व.	NATHM ने.प.प्र.प्र. NTB, VNY	
४६	नेपालको पर्वतारोहणलाई थप सुरक्षित, भरपर्दो र व्यवस्थित बनाउन आवश्यक व्यवस्था मिलाई कार्यान्वयनमा लिने ।	चालु आ.व.	DG-DoT	
नागरिक उड्डयन क्षेत्र				
४७	सबै प्रदेशका राजधानी जोडिनेगरी निजी वायुसेवा कम्पनी र नेपाल वायुसेवा निगमसंगको छलफलबाट अन्तर प्रदेश हवाई सेवा विस्तार गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।	३ महिना	MoCTCA CAAN	
४८	निजी क्षेत्र समेतको सहकार्यमा उड्डयन क्षेत्रका लागि आवश्यक पर्ने जनशक्ति उत्पादन गर्न अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको फ्लाइट स्कुल सञ्चालन संभाव्यताको अध्ययन गर्ने ।	१ वर्ष	MoCTCA CAAN	
४९	प्रयोगमा नआएका विमानस्थललाई एयर स्पोर्ट्स एक्टिभिटी सेन्टरका रूपमा विकास गर्न EOI जारी गर्ने । (हट एयर बेलुन, अल्टलाइट आदि)	६ महिना	MOCTCA CAAN	
५०	त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको एयर ट्राफिक व्यवस्थापन गर्न काठमाडौं नजिकको (रामेछाप) विमानस्थलको स्तरोन्नति गर्ने ।	निरन्तर	DG-CAAN,	
५१	काठमाण्डौबाट प्रमुख आन्तरिक एयरपोर्टमा जाने साना जहाजहरूको उडान निरुत्साहन गर्दै जाने । साथै, काठमाण्डौ बाहिरका विमानस्थलबाट दुर्गम क्षेत्रहरूमा हुने उडानलाई प्रोत्साहन गर्ने ।	निरन्तर	MOCTCA CAAN	
५२	गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल को Civil र Mechanical कार्य २०१९ डिसेम्बर भित्र सम्पन्न गर्ने । र अर्को ३ महिनाभित्र परीक्षण उडान गरी व्यवसायिक उडानको पूर्वतयारी गर्ने । यस विमानस्थलमा विदेशबाट उडान गर्ने हवाई कम्पनीलाई प्रोत्साहन गर्न Incentive Package घोषणा गर्ने ।	३ महिना	DG-CAAN MoCTCA	
५३	निजगढ अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल (बारा) को निर्माण कार्यमा शिघ्रताको लागि लगानी बोर्डसंग छलफल गरी लगानीको मोडालिटी तयार गर्ने । टांगिया बस्ती व्यवस्थापनको मोडालिटी स्पष्ट गर्ने । वृक्षारोपणको लागि क्षेत्र पहिचान गर्ने । वन तथा वातावरण मन्त्रालयसंग समन्वय गरी Site Clearance गर्ने ।	१ महिना २ महिना ३ महिना ९ महिना	परियोजना निर्देशक MoCTCA CAAN	
५४	पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको हालको निर्माण गति कायम राख्दै निर्धारित समयअघि नै सम्पन्न गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।		DG-CAAN	
५५	सबै प्रदेश राजधानीका विमानस्थलहरूलाई कम्तिमा ७० सिट भन्दा माथिका जहाज उडान तथा अवतरण हुन सक्नेगरी स्तरोन्नति र विस्तार गर्ने । यसका लागि सुर्खेत विमानस्थलको विस्तार कार्य शुरु गर्ने । साथै, पर्यटकीय दृष्टीले महत्वपूर्ण भरतपुर विमानस्थलको समेत विस्तार कार्य अघि बढाउने ।	चालु आ.व.मा शुरु गरी ३ वर्षमा सम्पन्न गर्ने	DG-CAAN	
५६	आन्तरिक उडान Schedule Flight लाई अनिवार्य उडान गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	निरन्तर	DG-CAAN	
५७	सरोकारवाला निकाय सहितको समन्वयमा तीनकुनेदेखि गौशालासम्मको सडकलाई दुवैतर्फ संचालनको आवश्यक मापदण्ड बनाउने तथा Butification गर्ने कार्यको शुरुवात गर्ने ।	३ महिना	DG-CAAN MoCTCA कामनपा सडक विभाग	
५८	हालसम्म बुझाइएका दुर्घटना जाँच प्रतिवेदनहरूको सुझाव र कार्यान्वयन स्थितिको विश्लेषण गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।	६ महिना	MoCTCA	

५९	७० वर्ष माथिका ज्येष्ठ नागरिकलाई आन्तरिक उडानको हवाई भाडामा ५० प्रतिशत छुट दिनेगरी सरोकारवालासंग छलफल गरी कार्यान्वयन गराउने ।	३ महिना	MoCTCA DG-CAAN सबै वायुसेवा कम्पनी	
संस्कृति तथा पुरातत्व				
६०	भूकम्पले क्षतिग्रस्त विश्व सम्पदा सूचीमा रहेका सम्पदा समेत ३८९ सम्पदाको पुनर्निर्माण शुरुवात गरी १५० सम्पदाको पूनर्निर्माण सम्पन्न गर्ने ।	१ वर्ष	DG-DoA	
६१	कीर्तिपुरमा रहेको जातीय संग्रहालयलाई राष्ट्रिय साँस्कृति संग्रहालय मा रूपान्तरण गर्नेगरी यसको अवधारणा तयार गर्ने र आवश्यक कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने ।	६ महिना	DG-DoA MoCTCA	
६२	काठमाण्डौ उपत्यका भित्रका विश्वसम्पदा हरुमा UNESCO को चासो संबोधन हुनेगरी कार्ययोजना बनाइ कार्यान्वयन गर्ने । साथै, युनेस्को World Heritage Center को अनुगमनबाट प्राप्त हुने सुझाव समेतको कार्यान्वयन गर्ने ।	१ वर्ष	DG-DoA	
६३	स्थानीय तहसंगको सहकार्यमा नेपालको उपयुक्त पहाडी क्षेत्रमा मैथिली साहित्यका महाकवि विद्यापतिको शालिक स्थापना गर्ने ।	१ वर्ष	MoCTCA	
त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा सुधार				
६४	यस विमानस्थलका Domestic / International तर्फ अध्यागमन सेवा, यात्रु लगेज सेवा र विश्रामस्थल लगायतका महत्वपूर्ण स्थानहरुको सी सी क्यामरा मार्फत प्रत्यक्ष निगरानी गर्ने र तत्काल पृष्ठपोषण र सुधार गर्ने प्रणाली विकास गर्ने ।	३ महिना	GM-TIA DG-Immigration	
६५	विमानस्थलमा अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूप आधारभूत सेवा (खानेपानी, सरसफाई, शौचालय लगायत) को व्यवस्थापन र अनुगमन गर्ने । यस विमानस्थलको सेवाको गुणस्तरको मान्यता प्राप्त अन्तर्राष्ट्रिय संस्था (ACI World) बाट ग्रेडिड गर्ने कार्य चालु आ. व. भित्र सम्पन्न गर्ने ।	निरन्तर	GM-TIA	
६६	आन्तरिक उडान तर्फ सम्माननीय (Big Six) लाईमात्र सवारी साधन सहित विमान नजिक जान पाउने व्यवस्था गर्ने । साथै, VIP Movement सम्बन्धी मापदण्ड परिमार्जन गरी लागू गर्ने ।	१५ दिन २ महिना	GM-TIA CAAN MoCTCA	
६७	विमानस्थलबाट संचालन हुने ट्याक्सीभित्र चालकको परिचय पत्र र ट्याक्सी नम्बर देखिने गरी राख्ने र सबै ट्याक्सी लगायतका पर्यटकीय सवारी साधनमा जीपीएस प्रणाली राख्ने व्यवस्था मिलाउने । साथै पर्यटकीय ट्याक्सी चालकलाई निर्धारित पोशाक र व्यवहारगत तालिम दिने ।	२ महिना	GM-TIA NPC-VNY	
६८	विमानस्थलको प्रस्थानतर्फको अन्तिम बिन्दुमा डिजिटल प्रविधि समेतबाट पृष्ठपोषण लिने व्यवस्था गरी निरन्तर विश्लेषण तथा आवश्यक सुधार गर्ने ।	३ महिना	GM-TIA	
६९	विमानस्थलमा रहेको मनी एक्सचेन्ज काउन्टर अगाडि २४ सै घण्टा सटही दर देखिने गरी विद्युतीय सूचना बोर्ड राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।	१ महिना	GM-TIA	
७०	विमानस्थलभित्रका पसलबाट उपलब्ध हुने Food and Beverage को मूल्य निर्धारणको सुझाव दिन कार्यदल गठन गरी सुझाव प्राप्त गर्ने तथा कार्यान्वयन गर्ने ।	३ महिना	GM-TIA	
७१	अन्तर्राष्ट्रिय प्रस्थान कक्षतर्फ Duty Free Shop को व्यवस्था गर्ने तथा उक्त पसलहरुमा नेपाली हस्तकला, जेम्स तथा नेपाली उत्पादनका High Value Products बिक्री गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	३ महिना	GM-TIA	
७२	यस विमानस्थललाई बुटिक अवधारणा अनुरूप रूपान्तरण गर्न तोकिएका कार्यहरु समयमै सम्पन्न गर्ने ।	निरन्तर	GM-TIA	
७३	यस विमानस्थलमा ब्यागेज क्लियरेन्सको कार्य ३० मिनेट भित्र सम्पन्न हुने व्यवस्था मिलाउने ।	निरन्तर	EC-NAC	
७४	पुरानो पार्किङ्गस्थलमा आकर्षक बगैँचा निर्माण गर्ने । यात्रु प्रतीक्षालय निर्माण गर्ने ।	३ महिना	GM-TIA	

७५	स्मार्ट पार्किङ र इ पेमेण्ट - सवारीसाधन पार्किङ व्यवस्थापन पारदर्शी र डिजीटलाइज गर्नका लागि अध्ययन गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	६ महिना	GM-TIA	
७६	विमानस्थलमा रहेका भद्दा विज्ञापन तत्काल हटाउने र विज्ञापनको वैज्ञानिक मापदण्ड बनाई लागू गर्ने ।	२ महिना	GM-TIA DG-CAAN	
७७	यस विमानस्थलभित्र २ ओटा ठूला Electronic Rolling Display Board राखी नेपाल चिनाउने प्रमुख प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाको प्रचारको व्यवस्था गर्ने ।	३ महिना र निरन्तर	CEO-NTB	
७८	विमानस्थलमा रहेको नेपाल पर्यटन बोर्डको सूचना डेस्कमा धेरै पर्यटक आउने प्रमुख मूलुकका नागरिकले बोल्ने (अंग्रेजी , चिनिया र हिन्दी) भाषाका सहयोगी तथा सूचना ब्रोसर राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।	३ महिना	CEO-NTB	
७९	विमानस्थलको आगमनबाट पार्किङसम्म स्वचालित स्क्यालेटर निर्माण तथा सञ्चालन गरी यात्रुहरूलाई टूली सेवा तथा अन्य आवतजावत सहज बनाउने ।	३ महिना	GM-TIA	
८०	ट्रान्जिट यात्रुका लागि सुविधा सम्पन्न लाउन्ज व्यवस्था गर्ने ।	६ महिना	GM-TIA	
८१	अध्यागमन विभागसंगको समन्वयमा बायोमेट्रिक यात्रुजाँच प्रविधिर अनलाइन भिषा र इ-पेमेन्टको प्रबन्ध मिलाउने ।	३ महिना	GM-TIA, DG Immigration	
८२	विमानस्थलमा शव ल्याउने छुट्टै मार्ग र मृतकका आफन्तका लागि फरक प्रतिकक्षालय निर्माण गर्ने ।	६ महिना	GM-TIA	
८३	First Class र Business Class का यात्रुहरूलाई Priority Check in, Immigration, Boarding र Baggage Clearance को व्यवस्था मिलाउने । यस्ता यात्रुलाई Pickup and Drop को लागि छुट्टै सवारी साधनको व्यवस्था गर्ने ।	२ महिना	GM-TIA EC-NAC	
८४	बृद्ध, असक्त तथा अपांग यात्रुहरूलाई प्राथमिकतामा Check in, Immigration, Boarding र विश्रामको व्यवस्था मिलाउने ।	३ महिना	GM-TIA	
८५	त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल २४ सै घण्टा सञ्चालनयोग्य बनाउने ।	२ महिना	GM-TIA	
८६	साझा यातायात एवम् पर्यटक यातायात संस्थाहरूसंगको छलफल एवं सहकार्यमा विमानस्थलबाट शहरका विभिन्न पर्यटकीय क्षेत्रमा सटल बस सञ्चालन गर्नेव्यवस्था मिलाउन सम्भाव्यताको अध्ययन गर्ने ।	३ महिना	GM-TIA CEO-NTB MoCTCA	
८७	आन्तरिक टर्मिनलमा ब्यागेज बेल्ट राख्ने तथा अन्तर्राष्ट्रियतर्फ थप गर्ने ।	३ महिना	GM-TIA	
८८	Transit यात्रुलाई सहज हुनेगरी आन्तरिक र अन्त र्राष्ट्रिय विमानस्थल जोड्ने बाटोलाई व्यवस्थित गर्ने ।	६ महिना	GM-TIA	
८९	यस विमानस्थलमा कार्यरत कर्मचारीलाई सकारात्मक सौँच सहितको पुनर्ताजगी तालिम दिने ।	निरन्तर	DG- CAAN	

नेपाल वायुसेवा निगम सुधार

९०	नेपाल वायुसेवा निगमको समग्र व्यवस्थापन सुधार कार्यलाई तीब्रता दिने ।	निरन्तर	EC-NAC MoCTCA	
९१	निगमको वाइडबडी रियाद र गोन्जाउ उडान गर्ने ।	३ महिना	EC-NAC	
९२	नेपाल वायु सेवा निगमका सबै विमानहरू सञ्चालनमा ल्याउने ।	३ महिना	EC-NAC	
९३	Existing Flight Analysis गरी थप गन्तव्यको उडानको व्यवसायिक कार्ययोजना बनाउने । थप गन्तव्यहरू उडानको तयारी गर्ने ।	१ महिना	EC-NAC	
९४	निगमको सबै प्रकारका टिकटलाई अनलाइन बिक्रीमा लैजाने व्यवस्था मिलाउने ।	१ महिना	EC-NAC	

१५	निगमबाट सञ्चालित विमानस्थलको ग्राउण्ड ह्याण्डलिङलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउने । विमानस्थल भित्र यात्रुहरूलाई ५ वटा नयाँ Shuttle Bus बाट सेवा दिने ।	१५ दिन ४ महिना	EC-NAC	
१६	निगमको टिकट रद्दपछिको रिफण्ड प्रकृत्यालाई सरलीकृत गर्ने ।	१ महिना	EC-NAC	
१७	निगमको DDA (Due Diligence Audit) गराउने ।	चालु आ.व.	EC-NAC	
१८	उडान रद्द र ढिलाइको जानकारी विमानस्थलमा यात्रु पुग्नुपर्ने समयको कम्तिमा २ घण्टा अगाडि यात्रुलाई सूचना दिने । (SMS, Email Or Telephone)	१ महिना	EC-NAC	
पशुपति क्षेत्र विकास				
१९.	पाशुपत क्षेत्रको महिमा सहितको Documentry तयार गरी पशुपति क्षेत्रमा यसलाई प्रदर्शनको व्यवस्था मिलाउने ।	३ महिना	MC-PADT	
१००	असक्त, बृद्धलाई पशुपतिनाथ मन्दिरको चारै ढोकासम्म पुग्नका लागि आवश्यक भौतिक पूर्वाधार र पर्याप्त संख्यामा हिलचेयरको व्यवस्था गर्ने ।	३ महिना	MC-PADT	
१०१	पशुपति मन्दिरको अन्तर्राष्ट्रिय महत्व अनुरूप यस क्षेत्रमा प्रसाद घरको प्रबन्ध गरी नियमित प्रसाद वितरणको व्यवस्था मिलाउने ।	३ महिना	MC-PADT	
१०२	पशुपतिनाथ क्षेत्रमा थप पाँचवटा Electric Cart को संचालन व्यवस्था गर्ने ।	२ महिना	MC-PADT	
१०३	यस क्षेत्रमा पर्याप्त संख्यामा आधुनिक शौचालयको व्यवस्था गर्ने ।	३ महिना	MC-PADT	
१०४	पशुपति परिसरमा डिजीटल कम्प्लेन बक्सको व्यवस्था गरी पृष्ठपोषण लिने र सुधार गर्ने प्रणाली विकास गर्ने ।	३ महिना	MC-PADT	
१०५	पशुपति परिसरको गुरुयोजना अनुसार अब्यवस्थित घर टहराको व्यवस्थापन गर्ने ।	२ महिना	MC-PADT	
१०६	दाहसंस्कार गर्ने विद्युतीय मेसिन विस्तार गर्ने र सेवालाई नियमित बनाउने ।	६ महिना र निरन्तर	MC-PADT	
१०७	पशुपति क्षेत्रमा प्रवेश गर्ने विभिन्न स्थानहरूमा आकर्षक र कलात्मक प्रवेश द्वार निर्माण गर्ने ।	६ महिना	MC-PADT	
१०८	श्लेषमान्तक वनमा कम्तिमा एक हजार लबसीको बिरुवा सहित अन्य बिरुवाको बृक्षारोपण गर्ने ।	१ महिना	MC-PADT	
१०९	मृगस्थलीमा रहेका मृगको आधारभूत आहारा, बासस्थल र स्थानान्तरणको उचित प्रबन्ध गर्ने ।	२ महिना	MC-PADT	
११०	पशुपतिनाथ क्षेत्रमा सबैभन्दा धेरै संख्यामा आउने धार्मिक पर्यटकलाई लक्षित गरी कम्तिमा ३ भाषामा प्रचार प्रसार सामाग्री तयार गरी नियमित वितरणको व्यवस्था मिलाउने ।	३ महिना	MC-PADT	
१११	यस क्षेत्रमा हुने आरतीको यूट्यूव मार्फत प्रत्यक्ष हेर्न सकिने व्यवस्था मिलाउने । साथै विशिष्ट महानुभावबाट भएका भ्रमणका Clip समेत समावेश गरी Short Video बनाई प्रचार गर्ने ।	३ महिना	MC-PADT	
११२	पशुपति Apps बनाई इ-पूजा संचालन गर्ने ।	६ महिना	MC-PADT	
लुम्बिनी क्षेत्रको विकास				
११३	गौतम बुद्ध र मायादेवीका प्राचीन, ऐतिहासिक कथा तथा बुद्धका सन्देश समेत लाई समेटेर Documentry तयार गरी लुम्बिनी क्षेत्रमा यसको नियमित प्रदर्शन तथा प्रचार प्रसारको व्यवस्था गर्ने ।	३ महिना	VC-LDT	

११४	लुम्बिनीमा आन्तरिक शान्ति, तनाव व्यवस्थापन तथा पर्यटकको बसाइ अवधि लम्ब्याउने गरी वातानुकुलीत Dark Chanting Room नियमित संचालनको व्यवस्था गर्ने ।	३ महिना	VC-LDT	
११५	बुद्ध दर्शन, लुम्बिनी, रामग्राम, गौतम बुद्ध र मायादेवी लगायतका प्राचीन, ऐतिहासिक कथालाई समेटेर खुला नाटक प्रदर्शनको व्यवस्था मिलाउन अध्ययन गरी यसको प्रबन्ध गर्ने ।	१ वर्ष	VC-LDT	
११६	२ वर्षभित्र लुम्बिनी क्षेत्रको गुरुयोजना बमोजिमका बाँकी कार्यहरू सम्पन्न गर्ने Detail Action Plan बनाई कार्यान्वयन व्यवस्था मिलाउने ।	३ महिना	VC-LDT	
११७	ग्रेटर लुम्बिनी सर्किट गुरुयोजना तयार गर्ने ।	१ वर्ष	VC-LDT	
११८	लुम्बिनी क्षेत्रमा निर्माणाधीन ५ हजार जना अट्ने Global Peace And Meditation Center निर्माण सम्पन्न गर्ने ।	२०७६ फागुन मसान्त	VC-LDT	
११९	लुम्बिनी क्षेत्रको ऐतिहासिकतासंग जोडिएको स्थानीय उत्पादनमा आधारित गीफ्ट सपको संचालनको व्यवस्था मिलाउने ।	६ महिना	VC-LDT	
१२०	नेपाल भ्रमण वर्षको सन्दर्भमा समेत २५६४ औं बुद्ध जयन्ति भव्य रुपमा मनाउने । तेस्रो World Buddhist Conference गर्ने । लुम्बिनीमा अन्तर्राष्ट्रियस्तरको त्रिपिटक वाचन गराउने । UN, Lumbini Development committee को बैठक आयोजना गर्ने ।	चालु आ.व. भित्र	VC-LDT	
१२१	लुम्बिनी क्षेत्रको ऐतिहासिकता समेतलाई मध्यनजर गरी ५ लाख फलफूल लगायतका विभिन्न विरुवा कम्तिमा ३ वर्षभित्र रोप्ने व्यवस्था मिलाउनको लागि गुरुयोजना तयार गर्ने । (गौतम बुद्ध फलफूल बाटिका)	६ महिना र निरन्तर	VC-LDT	
१२२	लुम्बिनी क्षेत्रमा प्रदेश सरकार र निजी क्षेत्रको सहकार्यमा पर्यटकको बसाइ लम्ब्याउन आकर्षक प्याकेज घोषणा गर्ने । लुम्बिनीमा पर्यटकको वसाइ अवधि बढाउन बौद्ध-बिहार बसाइ (Temple Stay) अवधारणा विकास गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	३ महिना ६ महिना	VC-LDT NTB	
१२३	स्थलमार्गबाट लुम्बिनीमा आउने पर्यटकलाई सहज सेवा दिन रुपन्देही बेलहियामा पर्यटक तथा तीर्थयात्री स्वागत केन्द्र निर्माण गर्ने ।	१ वर्ष	VC-LDT NTB	
१२४	लुम्बिनी क्षेत्रमा सुविधा सम्पन्न अस्पताल निर्माणको कार्य अघि बढाउने ।	चालु आ.व.	VC-LDT	
जनकपुर क्षेत्र विकास				
१२५	रामजानकीका ऐतिहासिक प्राचीन कथालाई समेटेरी Documentry तयार गरी प्रदर्शनको व्यवस्था मिलाउने ।	३ महिना	अध्यक्ष-जनकपुर क्षेत्र	
१२६	जनकपुर स्थित गंगासागर आरतीलाई व्यवस्थित गर्न लाइटिङ्ग समेतको प्रबन्ध मिलाउने ।	३ महिना	अध्यक्ष-जनकपुर क्षेत्र	
१२७	रामायण सर्किटको डिजीटल डिस्प्ले तयार पारी जनकपुर क्षेत्रमा राख्ने ।	निरन्तर	अध्यक्ष-जनकपुर क्षेत्र	
१२८	स्थानीय तहको समन्वयमा जनकपुरमा आधुनिक बिवाह मण्डप निर्माण गर्ने ।	१ वर्ष	अध्यक्ष-जनकपुर क्षेत्र	
विविध				
१२९	मन्त्रालय र अन्तर्गतबाट भएका कार्यसम्पादनको पारदर्शिता र सूचनामा सहज पहुँचका लागि मन्त्रालयमा Information and Media Center स्थापना गर्ने ।	२ महिना	MoCTCA	
१३०	मन्त्रालय अन्तर्गतका सबै निकायमा हरेक महिनाको अन्तिम शुक्रबार र मन्त्रालयमा हरेक महिनाको पहिलो शुक्रबार कार्यसम्पादनको समीक्षा र सुधार गर्ने प्रणालीको विकास गर्ने ।	निरन्तर	सबै	
१३१	नेपालको संस्कृति, पर्यटन र नागरिक उड्डयन सम्बन्धी विषयमा सम्बन्धित क्षेत्रका विज्ञ, सरोकारवाला र निजी क्षेत्र समेतको सहभागितामा मन्त्रालयमा मासिक रुपमा Thematic Round Table Discssion गराउने ।	निरन्तर	सबै	

१३२	नेपालमा पुरातात्विक अभिलेख सम्बन्धी SWARBICA Conference 2020 आयोजना गर्ने ।	१ वर्ष	रा. अभिलेखालय MoCTCA	
१३३	राष्ट्रिय अभिलेखालयका महत्वपूर्ण ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक दस्तावेजहरूको थप ५० हजार पानालाई Digitization गरी संरक्षण गर्ने ।	निरन्तर	रा. अभिलेखालय	
१३४	राष्ट्रिय व्यक्तित्वको नाममा स्थापित दुई वा सो भन्दा बढी प्रतिष्ठानहरूको समन्वय र सहकार्यमा कार्यक्रमहरू संचालन गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।	निरन्तर	MoCTCA	
१३५	पर्वतीय पर्यटनमा मौसम पूर्वानुमानलाई थप भरपर्दो बनाउन सम्बन्धित निकायहरूको समन्वयमा विभिन्न क्षेत्रहरूको मौसम पूर्वानुमानको सूचना नियमित रूपले उपलब्ध हुने प्रबन्ध मिलाउने ।	निरन्तर	ने प्र प्र प	
१३६	सरोकारवालासंग छलफल गरी वैज्ञानिक रूपमा रोयल्टी बाँडफाँडको प्रबन्ध गर्न आवश्यक मापदण्ड बनाउने ।	६ महिना	ने प्र र का	
१३७	नेपालको इतिहास र दर्शनको अध्ययन अनुसन्धान गरी विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय भाषामा प्रकाशन र वितरण गर्ने ।	निरन्तर	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	
१३८	सातै प्रदेशको विशिष्टता समेटी प्रदेश परिचय संग्रह प्रकाशन गर्ने ।	१ वर्ष	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	
१३९	विदेशमा रहेर नेपाली कला, भाषा र साहित्यमा योगदान दिने विदेशी सर्जक/स्रष्टालाई सम्मान गर्न अन्तर्राष्ट्रिय नेपाली साहित्य पुरस्कारको व्यवस्था गर्ने ।	चालु आ.व.	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	
१४०	मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका प्रमुख निकायहरूबाट प्रवाह हुने सेवाको गुणस्तर बृद्धि गर्न र नागरिकको पृष्ठपोषण लिने प्रणालीको विकास गर्न Digital Complain Box को व्यवस्था गर्ने ।	३ महिना	MoCTCA र अन्तर्गतका सबै निकायहरू	
१४१	त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा रहेको इन्धन भण्डारणलाई भूमिगत (Underground) गर्न नेपाल आयल निगमलाई अनुरोध गर्ने र यसका लागि आवश्यक जमीनको प्रबन्ध नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणले गर्ने ।	३ महिना र निरन्तर	CAAN NAC	